

Ομιλία Άννας Διαμαντοπούλου
Προέδρου του ΔΙΚΤΥΟΥ
στην εκδήλωση τιμής στον Κώστα Σημίτη
Δευτέρα 6 Νοεμβρίου 2023

Εξοχότατη κυρία Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας

Νοιώθω μεγάλη συγκίνηση και βαθιά ικανοποίηση, για την τόσο μεγάλη και αυθόρμητη ανταπόκριση στο κάλεσμά μας, σε μια συνάντηση/γιορτή για να αποδώσουμε χρέος τιμής και αναγνώρισης σε σας αγαπημένε μας Πρόεδρε Κώστα Σημίτη.

Ανάμεσα μας βλέπω και χαιρετίζω εκατοντάδες φίλους από κάθε γωνιά της Ελλάδας, που μας συνδέουν κοινές αγωνίες, κοινές ιδέες, κοινούς αγώνες, κοινή πορεία χρόνων και η ξεχασμένη στις μέρες μας συντροφικότητα, για υψηλούς στόχους για την πατρίδα μας. Άνθρωποι που ταξίδεψαν «με αεροπλάνα και βαπόρια, και με τους φίλους τους παλιούς» για να βρίσκονται σήμερα εδώ.

Διακρίνω προσωπικότητες από όλους τους τομείς της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού, των πανεπιστημίων, της δημοσιογραφίας, και χαιρετίζω όλους αυτούς που μας παρακολουθούν διαδικτυακά

Εκ μέρους του «ΔΙΚΤΥΟΥ για την Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη» και των Συνδιοργανωτών του:

- του Ινστιτούτου NOTRE EUROPE του Ζακ Ντελόρ,
- του ηλεκτρονικού περιοδικού Μεταρρύθμιση,
- και του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών, που μας υποστηρίζει, θέλω να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ για την συμμετοχή σας.

- Ιδιαίτερη όμως αναφορά θέλω να κάνω στην τιμητική παρουσία :
- Της Προέδρου της Δημοκρατίας κυρίας Σακελλαροπούλου
- του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη
- του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ– ΚΙΝΑΛ κ. Ανδρουλάκη
- Υπουργών, νυν και πρώην
- Βουλευτών νυν και πρώην
- Ανωτάτων Δικαστικών λειτουργιών
- Δημοτικών Αρχόντων

- Των πρώην Πρωθυπουργών κ. Παπαδήμου, Πικραμένου και Σαρμά
- του πρώην Πρόεδρου του ΠΑΣΟΚ και πρ. Αντιπρόεδρου της Κυβέρνησης Ευάγγελου Βενιζέλου.
- Του Προέδρου της Βουλής επί Κυβερνήσεων Σημίτη, κ. Κακλαμάνη και δεκάδων στελεχών εκείνων των Κυβερνήσεων
- Και τόσων άλλων που δύσκολα διακρίνω και ζητώ συγγνώμη για προφανείς παραλείψεις

Όλοι όσοι είμαστε σήμερα εδώ, είμαστε σε μια συνάντηση γιορτής και τιμής.

Είμαστε όσοι πιστέψαμε , εμπιστευθήκαμε και αγαπήσαμε τον Κώστα Σημίτη και πολλοί που αν και υπήρξαν αντίπαλοι του, δείχνουν το σεβασμό και την αναγνώριση. Στοιχείο πολιτικού Πολιτισμού για την Δημοκρατία μας.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες

Η λεπτομερής αποτίμηση του έργου ενός από τους σημαντικότερους Πρωθυπουργούς και τους πλέον αναγνωρισμένους διεθνώς ευρωπαϊστές, θα αναλυθεί και θα εκτιμηθεί απο τις επόμενες γενιές.

Εμείς σήμερα θέλουμε να τιμήσουμε με το μυαλό μας και την ψυχή μας έναν γενναίο, σπουδαίο και εξαιρετικά σεμνό άνθρωπο, τον Κώστα Σημίτη.

Ο Κώστας Σημίτης είναι μια πολυσχιδής προσωπικότητα :

- Είναι ο επαναστάτης με αιτία που πολέμησε την χούντα.
- Είναι ο συνιδρυτής και δεύτερος πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ μετά τον Ανδρέα Παπανδρέου, του μεγαλύτερου κινήματος – κόμματος που γνώρισε η Ελληνική Δημοκρατία.

- Είναι ο συνεπής και διορατικός Σοσιαλδημοκράτης που έπιανε τα μηνύματα των καιρών, που ανίχνευε και προετοίμαζε το μέλλον κατανοώντας πως η στασιμότητα γεράζει τις ιδεολογίες.
- Είναι ο «αιρετικός» με άποψη και με πειθαρχημένη διαφωνία στις πολιτικές του κόμματος του επιλέγοντας πολλές φορές την πολιτική μοναξιά από τον συμβιβασμό.
- Είναι ο διανοούμενος που πρώτα με το μολύβι και το χαρτί και μετά με την οργανωμένη και μεθοδική δράση του δημιούργησε το πάντα αναζητούμενο και μηδέποτε κυρίαρχο μέχρι τότε εκσυγχρονιστικό κίνημα.
- Είναι ο Ευρωπαϊστής με βαθειά γνώση και όραμα και κυρίως πίστη για το μέλλον μιας Ευρώπης δημοκρατικής και κοινωνικής. Μιας Ευρώπης στην οποία προτεραιότητα έχουν η ειρήνη και η ευημερία των λαών της.

Σε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά αυτής της πολυσήμαντης προσωπικότητας υπάρχει πάντοτε η σφραγίδα της ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ.

Μια ταυτότητα που διαμορφώνεται

- από μια ισχυρή οικογενειακή δημοκρατική παράδοση,
- από την κατανόηση των ολέθριων συνεπειών ενός εμφυλίου πολέμου που όλοι ήταν εναντίον όλων,
- και από την επιρροή των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων στην Ευρώπη όπου έζησε ως φοιτητής, ως καθηγητής, ως εξόριστος.

Μια πολιτική και ιδεολογική ταυτότητα που ορίζει την σχέση του με την κοινωνία, με την πολιτική, με το κράτος, με την Ευρώπη και κυρίως με το εθνικό μας ζήτημα.

Πέραν όμως από την πολιτική και ιδεολογική ταυτότητα υπάρχει και αυτή του χαρακτήρα του ανθρώπου.

Πολλές φορές περιγράφεται ως ένας εξαιρετικά σεμνός και χαμηλών τόνων πολιτικός χωρίς ρητορικές εκρήξεις, χωρίς να αλλάξει ποτέ του τις πολιτισμικές και προσωπικές του συνήθειες για να γίνει λαϊκός (κατά τον ορισμό της εποχής) και αρεστός.

Αυτός ο σεμνός άνθρωπος σε όλες τις κρίσιμες στιγμές, από την βόμβα στη χούντα μέχρι την σύγκρουση με όλη την Ευρώπη για την ένταξη της Κύπρου, αποδείκνυε το μέταλλο και την γενναιότητα ενός ηγέτη που συνδυάζει μαχητικότητα, προετοιμασία και σύνεση.

Θυμάμαι το 2003 όταν η Ευρώπη είχε διχαστεί με μεγάλη ένταση στο θέμα της εισβολής στο Ιράκ, τότε ο Νιλ Κίνοκ Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και πρ. Πρόεδρος των Εργατικών της Μεγάλης Βρετανίας, είχε σηκωθεί όρθιος σε συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και είχε πει: «ο Θεός της Ευρώπης βοήθησε να προεδρεύει αυτή την κρίσιμη στιγμή ο Κώστας Σημίτης». Ήταν επί ελληνικής Προεδρίας.

Ο Κώστας Σημίτης ανήκει σε εκείνους τους μεγάλους ηγέτες που προίκισαν την Ελλάδα με πολιτικές μεγάλων οριζόντων και με επιτεύγματα μεγάλων στόχων. Οι επιλογές του, η επιμονή του, η μεθοδικότητα του (που αποτυπώθηκε με το περίφημο μπλοκάκι) καθόρισαν και σφράγισαν την πορεία της χώρας μετά την μεταπολίτευση και διαμόρφωσαν το σημερινό ελληνικό κράτος

- ο με την συμμετοχή της χώρας στον βασικό πυρήνα της ΟΝΕ,
- ο με τα μεγάλα έργα που έδωσαν νέες δυνατότητες στη χώρα,
- ο με μια μελετημένη κοινωνική πολιτική, με το ΕΚΑΣ και την Βοήθεια στο Σπίτι,
- ο αλλά και την ιστορικής σημασίας Εθνική Επιτυχία Ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Κωστας Σημίτης είναι ο πολιτικός που πέτυχε εμβληματικούς εθνικούς στόχους, **(Ελλάδα στην ΟΝΕ και Κύπρος στην ΕΕ)** κόντρα σε όλες τις προβλέψεις, αλλά και τις επιθυμίες ευρωπαίων ηγετών της εποχής, και χαρακτηρίζεται σταθερά από το φρόνημα του γνήσιου πατριωτισμού που απορρίπτει τις μεγάλες λέξεις και τις «τζάμπα μαγκιές».

Γράφει ο Κώστας Σημίτης σε ένα από τα βιβλία του:

«Ο εθνικιστικός λαϊκισμός αγνοεί εσκεμμένα τα γεωπολιτικά δεδομένα, την αλληλεξάρτηση στον σημερινό κόσμο, παραβλέπει ότι η απήχηση και η ισχύς μιας χώρας καθορίζονται από την οικονομική της δυναμική, την συνεισφορά της στην παγκόσμια συνεργασία και την δημιουργική παρουσία της στις διεθνείς σχέσεις. Πολιτική δεν ασκείται ως αντίδραση! Απαιτεί προοπτικές, μακροπρόθεσμες επιδιώξεις που βοηθούν την χώρα να επηρεάζει τις εξελίξεις. Η ηχηρή διαμαρτυρία είναι χωρίς αποτέλεσμα, όταν εξαρτάσαι μονίμως από δάνεια, από εξαιρέσεις στις γενικές ρυθμίσεις μιας συνεργασίας, από την κατανόηση και την ανοχή εκείνων με τους οποίους συνεργάζεσαι.

Η αντιμετώπιση των εθνικών ζητημάτων απορρέει και είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με τον μείζονα άξονα του Εκσυγχρονισμού της Κοινωνίας. Η πατρίδα είναι όραμα για το μέλλον και όχι μεμψιμοιρία για το παρόν».

Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουμε ότι η προτεραιότητα του Κ.Σημίτη αφορά πρώτα από όλα τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας.

Ο ΟΠΕΚ είναι Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας!

Οι μεγάλες πολιτικές ιδέες, οι εθνικοί στόχοι πρέπει να προκύψουν ή να γίνουν τμήμα της σκέψης και «των θέλω» των πολιτών.

Όλα τα επιτεύγματα όπως και ο ίδιος αναφέρει δεν είναι φυσικά ατομικά. Όλα οφείλονται στην δύναμη ενός ρεύματος που διαπέρασε την κοινωνία σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Το ρεύμα του Εκσυγχρονισμού (που ή είναι κοινωνικός ή δεν έχει αποτέλεσμα) παρουσιάζεται κατά περιόδους από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι σήμερα.

Το ρεύμα αυτό στήριζε (εκφραζόμενο άλλοτε από μικρές και άλλοτε από μεγάλες ομάδες πολιτών) αυτούς τους ηγέτες με αυτές τις απόψεις και τις πολιτικές ως η αντίρροπη δύναμη στον επικρατούντα επί δεκαετίες λαϊκισμό, την αδράνεια, τον ιδιοτελή εθνικισμό, τον πελατειασμό, την κομματοκρατία, και εν τέλει την στασιμότητα και την παρακμή.

Ο ηγέτης και αυτό το κοινωνικοπολιτικό ρεύμα, επικράτησαν μέσα από τις βαθιά πολιτικές διαδικασίες και την σύγκρουση δυο ρευμάτων στο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ το 1996.

Το συνέδριο αυτό και οι εξελίξεις που ακολούθησαν δείχνει και στα σημερινά κόμματα πόσο ουσιαστικό για το μέλλον της χώρας είναι οι πολιτικές προτάσεις, οι νέων ιδέες, οι πραγματικές συγκρούσεις και συνθέσεις, η αποδοχή και η συνεργασία με τον άλλον, και όχι απλά οι προσωπικές φιλοδοξίες και ομαδοποιήσεις γύρω από αρχηγούς.

Η νίκη του εκσυγχρονιστικού ρεύματος το 1996 όρισε μια νέα πορεία της χώρας, ανέδειξε και δημιούργησε γενιές στελεχών που άφησαν έργο και αποτύπωμα, σε όλους τους τομείς μέχρι σήμερα.

Το εκσυγχρονιστικό κίνημα έδωσε πολιτικό περιεχόμενο στον όρο του εκσυγχρονισμού. Απάντησε στο ειδικό πρόβλημα της χώρας που είχε να κάνει με την υστέρηση σε σύγκριση με την Ε.Ε., με τα μεγάλα κοινωνικά ζητήματα, με την πελατειακή πολιτική με τις ελλείψεις στη λειτουργία του κράτους.

Γράφει ο Κώστας Σημίτης:

«Με την λέξη εκσυγχρονισμός εννοούμε την διεύρυνση των δυνατοτήτων της ελληνικής κοινωνίας να αντιμετωπίζει τα προβλήματα της εξέλιξης της και να καθοδηγεί τις λύσεις τους. Δεν είναι μια φάση ή ένα στάδιο ανάπτυξης. Είναι μια διαρκής κοινωνική διεργασία» και συνεχίζει «Ο εκσυγχρονισμός δεν ολοκληρώνεται σε μια κυβερνητική θητεία. Απαιτεί

μόνιμη και συνεχή προσπάθεια, ιδίως και πρωταρχικά στην παιδεία και στην διεύρυνση της γνώσης».

Οι στόχοι του εκσυγχρονισμού προσαρμόζονται σε κάθε περίοδο. Σήμερα είναι η αντιμετώπιση των νέων μορφών ανισοτήτων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η ανθεκτικότητα των κοινωνιών και της οικονομίας απέναντι στην κλιματική αλλαγή, το δημογραφικό ζήτημα, οι νέες γεωπολιτικές ισορροπίες.

Η πολιτική όμως του εκσυγχρονισμού δεν είναι απλά οι τεχνικές βελτιώσεις, δεν είναι οι κρατικές παροχές, δεν είναι απλά οι ρυθμιστικές παρεμβάσεις εκ των άνω. Προϋποθέτει επιμονή στις αρχές και στις αξίες που αφορούν στην ανάπτυξη και την συμμετοχή των πολιτών, την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ο εκσυγχρονισμός δεν μπορεί να συνυπάρχει με εμμονές σε ένα παρελθόν, με αντιλήψεις που δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά προβλήματα.

Όπως συμβαίνει με όλους τους Ηγέτες ο Κώστας Σημίτης είχε και δύσκολες στιγμές, ανεκπλήρωτους στόχους, συμβιβασμούς, συνάντησε αξεπέραστα εμπόδια, εντός και εκτός των τειχών και φυσικά δεν υπήρξε αλάθητος.

Για όλα αυτά έγραψε ο ίδιος αναλυτικά. Στις εκατοντάδες σελίδες των βιβλίων του αναλύει πολιτικές, εξιστορεί γεγονότα, παρουσιάζει αποτελέσματα, επισημαίνει αδυναμίες αλλά και προτείνει κατευθύνσεις για το μέλλον.

Το συγγραφικό του έργο θα αποτελέσει σημαντική πηγή για τους ιστορικούς, αλλά και εγχειρίδιο για τους πολιτικούς του σήμερα, αλλά και του αύριο.

Ακοίμητος και αόρατος φρουρός πάντα δίπλα του η Δάφνη Σημίτη. Και όλοι γνωρίζουμε πόσο σημαντική είναι η ουσιαστική παρουσία των συντρόφων στις θυελλώδεις περιπέτειες της πολιτικής.

Ο Κώστας Σημίτης μας προσφέρει ένα τεράστιο έργο περιγράψιμο, μετρήσιμο, κατανοητό.

Προσωπικά εκτιμώ ότι με τον Σημίτη, εμπεδώθηκε στην ελληνική κοινωνία ένα πολιτικό ρεύμα, αυτό του Ευρωπαϊσμού και του Εκσυγχρονισμού.

Ο Ευρωπαϊσμός (παρά τα όσα ζήσαμε στη κρίση) έχει σχεδόν την καθολική αποδοχή.

Ο Εκσυγχρονισμός (παρά την περιοδική εκτίναξη του λαϊκισμού) είναι πλέον ένα συνεχές αίτημα μιας κοινωνικής πλειοψηφίας η οποία

συναντάται σήμερα σε πολίτες όλων των κομμάτων του δημοκρατικού τόξου.

Τον Σεπτέμβριο του 1995 ως Γενική Γραμματέας Βιομηχανίας με Υπουργό τον Κώστα Σημίτη συμμετείχα σε μια δραματική συνάντηση που μας διάβασε την επιστολή παραίτησης του από Υπουργός και Μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου.

Στο τέλος της επιστολής του σημείωνε: *«Επαναλαμβάνω όπως έχω κάνει και στο παρελθόν και σήμερα, ότι δεν θυσιάζω την ανεξαρτησία της σκέψης μου».*

Σημείωσα στο δικό μου μπλοκάκι αυτή την φράση προσπαθώντας, = όχι πάντα με επιτυχία, να την κάνω πράξη μέχρι σήμερα.

Σήμερα σε αυτήν την μεγάλη γιορτή για την πολιτική μέσα από την ζωντανή επαφή μπορούμε όλοι να θυμηθούμε το πάθος και την δύναμη εκείνης της εποχής, το παράδειγμα του ανθρώπου που μας ενέπνευσε και μας εμπνέει και να φέρουμε την σημερινή γενιά σε επαφή με την σύγχρονη ιστορία μας η οποία διαθέτει σημαντικές μορφές και μεγάλα εθνικά επιτεύγματα για τα οποία μπορεί να είναι περήφανη.

Δεν πρέπει η νέα γενιά να μπολιάζεται μόνο στα γκρίζα και αρνητικά στοιχεία της πολιτικής, γιατί έτσι η χώρα χάνει δυνάμεις για το μέλλον. Μακάρι οι σημερινοί 20ρηδες, 30ρηδες να μπορούσαν με πάθος να πουν το σύνθημα που εμείς με πάθος φωνάζαμε «σεισμός – σεισμός εκσυγχρονισμός».

Η εκδήλωση να τιμήσουμε τον Κώστα Σημίτη σήμερα, ίσως είναι αφορμή να υπενθυμίσει προς κάθε κατεύθυνση ότι η μάχη για τον Εκσυγχρονισμό της Ελλάδας δεν τελειώνει ποτέ... για μεγάλα διαστήματα ξαποσταίνει... και μένει κάθε φορά να τραβήξει προς την δόξα ξανά.